

Biografisk text från 1833

Amiral
Erik
Sjöblad

Biografi Amiral Erik Sjöblad

– Återutgivning

av text från 9999

av Gustaf Henrik Mellin

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-053-0

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du läsa mer om mannen bakom ett av svenska flottans största nederlag.

Amiralen Erik Sjöblad förlorade mer än 1500 man och blev själv tillfångatagen år 1677.

Den här e-boken handlar om en av den svenska flottans kortaste karriärer. Erik Sjöblad utsågs till amiral redan som 29-åring – men redan året efter tillfångatogs han efter ett sjöslag mot en dansk-holländsk flotta.

Du får både läsa om den här spännande perioden i svensk historia och om Erik Sjöblad som person.

Texten publicerades ursprungligen i en av de allra första svenska kändis-tidskrifterna, "Svenskt Pantheon" och den publicerades för snart 200 år sedan, år 1833.

Texten skrevs troligen av författaren Gustaf Henrik Mellin (1803-1876).

Vissa ord i den här biografiska texten har lite märklig stavning. Eftersom man under den här tiden inte hade någon egentlig officiell svensk stavning så är det oklart om det handlar om korrfel.

Biografi: Amiral Erik Sjöblad

Den här texten publicerades ursprungligen år 1833 i tidsskriften "Svenskt Pantheon" med rubriken "Amiral Erik Sjöblad". Författare till texten är Gustaf Henrik Mellin (1803–1876).

Sjöbladiska ätten härstammar från en Birger till Flätna, som lefde på fjortonhundratalet, och efter hans gods skref sig ättens hufvudgren. I allmänhet hafva många af denna ätt tjent Sverige till sjöss. Gustaf den I:ste, och hans söner, hade Sjöbladet bland sina sjö-officerare.

Friherre Carl Johansson Sjöblad, General af Artilleriet, gift med Maria Stjerna, var fader åt Erik Sjöblad, som föddes i Halmstad den 28 Aug. 1647. Redan tidigt egnade sig Erik åt sjötjensten, så att han i början af 1676, denna för Svenska flottan så olycksdigra period, var Major och blef befordrad till Amiral-Lieutenant.

Medan Riks-Rådet Creutz förlorade Sveriges yppersta flotta i Östersjön blef Erik Sjöblad beordrad att utlöpa från Götheborg, med trenne Rang-Skepp och sex Lastdragare för att med lifsmedel och 2500 man att undsätta Stade. Stormar och motvind hindrade honom

att komma i rättan tid, utan måste han med oförrättade ärender vända om, sedan han likväl tagit 16 priser.

Sjöblad blef emellertid Amiral och beredde sig att följande året utträtta mera. I början af Maj månad blef han ifrån Götheborg utskickad att passera genom Bält och sedan förena sig med stora flottan, som skulle afsegla från Stockholm. Resan fortsatte lyckligen i begynnelsen. Sedan han ankrat vid Nyborg och sköflat landet deromkring, råkade han för motvind nära vid Rostock och fälde ankar några mil från vallen med sin escader, som bestod af 7 rangskepp och några mindre fartyg. Amiralskeppet hette Amirant om 60 kanoner. Den 31 Maj om morgonen, med stilla väder, syntes några seglare hvilka man kort derpå igenkände att vara Danska escadern. På ett trångt utrymme under landet vid Rostock kunde föga manöuver verkställas; men att göra olyckan desto svårare hade fienden en liten vind som gynnade dem, under det Svenskarne icke kommo af stället. Att någorlunda hjälpa sig i denna motgång, då man icke hade tid och rådrum att upphålla sig med ankarens hemvindande, blefvo tägen kapade och man arbetade att med boxerande komma ut på rymden. Hela dagen sysselsattes härmed och under stilla väder. Emellertid nalkades fiendtliga styrkan, anförd af Amiral Juel och bestående af 8 rangskepp och 3 fregatter, anförde dels af Danskar dels af Holländare. Om aftonen kl. 7 voro begge escaderner under skotthåll; men under stilt väder kunde man icke komma nog nära för att afgöra hvilkendera skulle behålla fördelen, änskönt elden varade till klockan 12 om natten.

Följande dagen den 1 Juni voro begge escaderner så nära, att kanonaden redan kl. half 3 om morgonen åter börjades, och det innan Svenskarne med förenad styrka voro nog nära hvarandra till und-

sättning. Elden fortsattes likväl uti 6 timmar utan att Svenskarne förlorat mer än den minsta fregatten, Gripen, som måste gifva sig för Holländska Capit. de Wit. Fienden, uppmuntrad af denna framgång, började med all makt anfalla Amiral Sjöblad. Deras föresats var så mycket lättare att verkställa, som Amirant i detsamma förlorade sin stormast tillika med förstängen. Svenska escadern, såsom nog svag i sig sjelf, blef genom denna händelse ännu svagare. Amiralens belägenhet gaf intet hopp till räddning. Han måste därför gifva sig för öfvermakten, på samma gång som lineskeppet Engeln Gabriel för Amiral Juels division. Danska Vice-Amiralen Bjelke hade på samma tid anfallit Capiten Cornelius Tiessen, som med det eftertryckligaste motstånd satte fienden i villrådighet, i det tvenne Danska skepp måste begifva sig från elden; men då andre tillstötte blef makten utan jämförelse. Bjelken blef därför mästare af Thiessens illa medfarna skepp, Calmar Castell, dock fick han intet länge förmån deraf, emedan detsamma efter några timmar sjönk till botten, af tvenne skott som Thiessen låtit rikta ner genom barlasten. Banckert, på lineskeppet Baners Palats, underhöll ännu en häftig kanoneld mot trenne skepp och ville hämnas sina medbröders förlust; men sedan han länge fäktat, måste han omsider öfverlemna sig åt Holländska Capit. Dreijer. De öfriga Svenskar, som ännu voro lycklige att icke hafva fått några synnerliga skador, nyttjade en uppkommen S. O. vind och gingo tillbaka genom Bält och Öresund.

Amiral Sjöblad återkom efter krigets slut till fäderneslandet och blef förordnad till Chef för Götheborgs escader.

Under Carl XII:s krig blef han åter beordrad att försöka sin lycka, men denna svarade äfven denna gången icke emot hans tapperhet. Han fick befallning att på Archangel utföra en expedition, så hem-

lig att ingen af hans närmaste vänner derom borde få underrättelse. Den blev likväl utan att man vet af hvad orsak, bekant för Holländarne, hvilka härom genom sina handelsfartyg gåfvo underrättelse till invånarne uti Archangel, utan att man hade misstänkt detta i Sverige. I början af Juni afseglade derföre några Örlogsskepp med 4 Galliotter och tvenne Snauer ifrån Götheborg och ankommo utanför kusten af Archangel den 24 Juni. Några Ryska Officerare med sitt folk anmälte sig genast att fråga om ändamålet af ankomsten; utan vidare svar, blefvo de som fångar med några gemena och en Fana qvarhållne och sedan afskickade till Götheborg. Ryssarne hade redan dragit Lotsarne ifrån sina vanliga ställen, hvarföre Lieutenant Sjöstjerna med en Snau och tvenne Galliotter blef skickad längs stranden att kunska och pligta farvattnet. Strax bakom en udde råkade han en Rysk Barque, fullsatt med bevärdt manskap, som gjorde anfall. Sjöstjerna försvarade sig tappert, och blef omsider skuten; men Ryssarne nedgjorde så, att icke mer än tvenne män kommo till lands. Under attacken råkade Snauen och den ena Galliotten på grund uti detta okända farvatten, hvarför den andra Galliotten bergade Folket, och sedan desse Fartyg icke kunde tagas af grund, blefvo de af Svenkarne i brand satte, på det Fienden icke skulle få någon nytta af dem. Ryssarne hade emellertid med Vårdkasar gjort händelsen kunnig, så att inom kort tid Folkhopar samlades från alla ställen, hvarigenom all tillämnad surprise blef förgäfves; då Svenskarna måtte nöja sig med att afbränna några byar, och sedan efter trenne Månaders resa ankommo till Götheborg.

Friherre Sjöblad utbytte emellertid sin militäriska bana, der han i allmänhet rönt idel olyckor, mot den civila. Han blef "Gouverneur" i Götheborg. Men en obehaglig process tvingade honom, att taga

afsked, så att han äfven här blef olycklig. Hans husliga lif var dock lyckligare. Han var gift med Presidenten vid Pommerska Staten Baron Matth. Palbitzki's dotter, Charlotta Regina. Hans båda söner ingingo, liksom han, vid flottan. Den ena blef Öfver-Amiral och den andra Commendör vid Amiralitetet och Vice-Amiral. Den yngre, likasom den äldre brodrens söner dogo barnlösa. Döttrarna blefvo gifta med förnåma män, synnerhet den yngsta, Charlotta Christina, som blef gemål åt Lord Kenneth Duffus, Grefve af Southerland.

Amiral Erik Sjöblad dog 1725, således vid 79 års ålder.

R.

AMIRAL E. SJÖBLAD.

Viktiga ord och personer

Bjelke, Henrik.

[1615–1683] Dansk riksråd och amiral. Deltog i många stora slag på Östersjön, bland annat mot Karl X Gustav.

Creutz d. ä, Lorentz.

[1615–1676] Svensk friherre och riksråd. Var landshövding i Dalarna 1655–1662. Är mest känd för sin tid som befälhavare över den svenska flottan vid slaget vid Ölands södra udde 1676. På grund av Creutz okunskap om fartyg kantrade amiralsskeppet Stora kronan och sjönk. Creutz och 800 man avled.

Gustav I.

[1496–1560] Gustav Vasa var kung av Sverige från 1523 till sin död 1560. Kallas ofta Gustaf den förste eller ”Gustaf I” i äldre litteratur.

Juel, Niels.

[1629–1697] Dansk amiral. Är mest känd för att ha besegrat den svenska flottan vid flera tillfällen, bland annat under slaget vid Ölands södra udde 1676 och slaget vid Køge bukt 1677.

Karl XII.

[1682–1718] Svensk kung från 1697 till sin död. Tillbringade större delen av sin regeringstid i strid. Är kanske mest känd för det svenska nederlaget i slaget vid Poltava. Dödades av en norsk kula under belägringen av Fredrikstens fästning år 1718.

Palbitzki, Matthias.

[1623–1677] Svensk friherre och diplomat. Började sin karriär som hovjunkare och senare kammarherre till drottning Kristina. Tjänstgjorde som diplomat i bland annat Venedig, Frankrike, Spanien, Holland och Polen.

de Witt, Johan.

[1625–1672] Holländsk statsman som styrde Nederländerna från 1653 till sin död 1672. Ledde sitt land under flera krig mot bland annat Sverige, England och Frankrike.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)